

На наш погляд, фінансування ризику справляє найзначніший вплив на аналіз ефективності методів управління ризиками, а значить, і на критерій вибору комбінації методів управління в рамках ризик-плану.

Система механізмів нейтралізації фінансових ризиків передбачає використання таких основних методів: уникнення ризику, лімітація концентрації ризику, хеджування, диверсифікація, розподіл ризиків, самострахування, страхування.

Порівнюючи вищезазначені методи нейтралізації фінансових ризиків, на наш погляд, слід зазначити, що уникнення ризику часто означає просте ухилення від заходу, пов'язаного з ризиком, а отже, і відмову від отримання прибутку. Лімітацію концентрації ризиків можна використовувати ширше, але тільки стосовно прийнятних ризиків, які меншою мірою властиві російським підприємствам, в яких домінують критичні ризики. Нейтралізація ризиків за рахунок хеджування важко реалізується в сучасних умовах внаслідок нерозвиненості ринку похідних фінансових інструментів. Диверсифікація передусім дозволяє мінімізувати несистематичні ризики, тоді як у багатьох вітчизняних господарюючих суб'єктів в інвестиційних проектах і портфелях домінують систематичні ризики, що не підлягають диверсифікації. Розподіл ризиків за допомогою трансферту їх партнерам також нетиповий для вітчизняних умов, оскільки це передбачає стійке стратегічне партнерство.

Таким чином, основними способами нейтралізації фінансових ризиків для багатьох господарюючих суб'єктів в Україні є страхування і самострахування або їх поєднання. У зв'язку з цим виникає необхідність поглибленого дослідження зазначених способів.

*К.М. Гладчук,
ДВНЗ "Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана"*

ОЦІНКА ГОТОВНОСТІ КОМПАНІЇ ДО ІРО НА ПРИКЛАДІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Аналіз результатів досліджень свідчить про те, що в ході проведення ІРО збільшення капіталізації компанії відбувається не завжди. Ключовим фактором, що визначає успіх ІРО (залучення капіталу в достатньому обсязі), є рівень його підготовки.

Одним зі способів аналізу ступеня готовності комерційного банку до ІРО є методика збалансованої системи показників (ЗСП), розроблена в 1992 р. під керівництвом Д. Нортон та Р. Каплана, в основі якої лежать виявлення, оцінка та прогнозування впливу факторів на зміну ринкової капіталізації комерційного банку. Згідно зі схемою,

розробленою М.С. Толстель на базі даної методики, процес оцінювання складається з 5 етапів:

1. Визначення стратегічних цілей діяльності банку:
 - майнове забезпечення бізнесу;
 - позитивна репутація банку;
 - підвищення дохідності бізнесу;
 - економічне зростання та подальший розвиток.
2. Виявлення факторів, що впливають на капіталізацію банку:
 - власний капітал (формує нижню межу вартості компанії);
 - нематеріальні активи (близько 10 % від загальної капіталізації компанії при IPO);
 - дохідність (забезпечує 80 % ринкової вартості);
 - перспективи (формують додаткову ринкову капіталізацію банку в розмірі 10 %).
3. Визначення ключових показників діяльності та їх значень:
 - обов'язкові нормативи НБУ: Н2 (> 10 %), Н3 (> 9 %) та ін.;
 - індекс прозорості (80 %);
 - частка на ринку (20-25 %), зростання компанії (15-20 %).
4. Розрахунок інтегрального показника готовності банку до IPO:

$$R = \sqrt{\sum_{i=1}^n p_i (1 - \omega_i)^2},$$

де ω_i – нормоване значення i -показника;
 p_i – його ваговий коефіцієнт (встановлюється експертним методом на основі впливу фактора на ринкову капіталізацію банку).

5. Інтеграція ЗСП у процес підготовки до IPO.

Залежно від отриманого значення комерційний банк відносять до одного з таких рівнів готовності до IPO:

- 1) 1,00 і вище – високий (банк відповідає всім обов'язковим вимогам IPO (дотримуються норми корпоративного управління, відсутні збитки, складається річна фінансова звітність за стандартами IAS або US GAAP) та характеризується високою інвестиційною привабливістю (високі показники рентабельності, займає значну частку ринку та ін.); кредитній організації залишається вирішити завдання, що безпосередньо пов'язані з оформленням розміщення акцій на біржі та наданням відповідної документації до регулюючих органів, мінімальний строк виконання яких становить у середньому шість місяців);

- 2) 0,50-0,99 – середній (можливість виконання усіх обов’язкових вимог при середній інвестиційній привабливості; на додаток до перерахованих для комерційного банку з високою готовністю до IPO завдань додається комплекс робіт етапу підготовки до розміщення акцій, зокрема, підвищення інвестиційної привабливості; часові витрати на підготовку до IPO становитимуть близько одного року);
- 3) 0,00-0,49 – низький (ймовірність невиконання обов’язкових вимог IPO, інвестиційна привабливість є низькою; банку необхідно розробити програму створення ефективної системи корпоративного управління, а також план змін, що забезпечує підвищення конкурентоспроможності та його динамічний розвиток; мінімальний строк проведення подібних заходів становитиме не менше двох років).

О.С. Сенченко,

Управління Національного банку України в Донецькій області

ДІЄВІСТЬ НАГЛЯДОВИХ ЗАХОДІВ НБУ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Наслідки фінансово-економічної кризи загострили існуючі та виявили нові проблеми в організації банківського нагляду. Сучасний стан банківської системи України характеризується значним обсягом заборгованості перед кредиторами банку, зменшенням обсягу наданих послуг та скороченням філійної структури. Виходячи з цього, останні наукові дослідження теоретиків і практиків вітчизняного банківського ринку спрямовані на розробку комплексу заходів щодо прийняття обґрунтованих та своєчасних економічних рішень у сфері банківського нагляду.

Зважаючи на той факт, що особа, яка приймає рішення стосовно управління операційною, інвестиційною та фінансовою діяльністю банківської установи, може приймати неправильні рішення на основі досвіду та інтуїції, то актуальності набуває формальне відображення етапів здійснення банківського нагляду. Формалізація даного процесу передбачає як надання йому наочного представлення у вигляді графа переходів стану системи, так і відображення співвідношень між етапами здійснення банківського нагляду за допомогою математичних моделей. Виходячи з цього, дуже важливим у ході моделювання процесу досягнення фінансової безпеки банків через здійснення ефективного банківського нагляду є використання концепції стану.

Розглядаючи процес візуалізації етапів проведення банківського нагляду за допомогою графа, необхідно зазначити, що найсуттєвіші проблеми виникають у розрізі ідентифікації станів даної системи та перевірки дієвості вжитих заходів впливу.